

Apsteļamā:

Baltijas Semkopis" Administrācija, Nr. 14. Baltijas Semkopis" Administrācija, Nr. 14. Baltijas Semkopis" Administrācija, Nr. 14.

7. gads.

Rigā, 8. aprīlī.

Maksa ar preču maksājumu par vāsi:

Ar Beelkumu: par gadu 3 rubl., bez Beelkuma 1 rubl. 60 kap. Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 60 kap., bez Beelkuma 85 kap.

Maksa ekspedīcijā un grāmatu-bodis faksimot:

Ar Beelkumu: par gadu 2 rubl. 50 kap., bez Beelkuma 1 rubl. Ar Beelkumu: par 1/2 gadu 1 rubl. 30 kap., bez Beelkuma 55 kap.

Sludinājumus veenam mīfās apsteļamās vēstās pret 8 kap. par sīfu rakstu rindām.

Īstos ar Baltijas Semkopi it nedēļas īstahā Beelkums ar stahsteem un derīgu laika-faweklī; maksā 150 kap. par gadu, 80 kap. par pusgadu.

1. marta nošeguma prozese.

(Turpinājums.)

2) Sofija Ewowna Perowka un Andrejs Iwanowš Schelebowš.

Behdējos atentatūs us Deewa meerā dufošā Keisara fwaidito dšhwibu (2. aprīlī, 18. un 19. novbr. 1879. un 5. febr. 1880) ismekleto, zehlahš domas, ka to nošedsneeku narpā, kurei jau pašstami is fenakajam prozesehm, fagatawojahš us jaunū atentatu; bet zaur tagadejo prozese gaischi parahdijahš peerahdijumi pret tahm personahm, kas peedereja pee fchihš nošedsneeku fabeedribas un kas bija 1881. g. 1. marta breesmu darba ishtenee isdaritaji un wadoni. Is fcheem peerahdijumeem, kures tagad shtaki pahrbauda, ir redsamš, ka 1880. g. nowembrī apzeetinaja muischneeku Aleksandru Michailowu, kas dšhwoja sem Polowanowa wahrda. Wira dšhwollī atrada dinamitu un zitus lihdsellus, kas peerahda wira nošedsnigo darbofchanos. Tahlatu pehtijot, usgahja diwas dšhwostus, kures dšhwoja dumpigās partijas lozekli: weenā no fcheem dšhwostkeem, leelajā Podjatschekas eelā Nr. 37, isgatawoja leelu pulku dinamita, otrā turpretim, Podolskās eelā Nr. 11, bij eerihkota fšepena drukatawa. Scho dšhwollū eedšhwotajus un apmekletajus, kurei dšhwoja sem ziteem wahredeem un ar pašču taitstahm pašehm, zitu aij zita apzeetinaja, to starpā fchahdus, is fenakajam prozesehm pašstamūs usmufinatajus un dumpigu rakstu isplatitajus: Fr:denfonu (alias Ugatschewkulowu), Baranikowu (alias Koschurnikowu un Alafusowu), Kolodlewitšhu (alias Petrowu). Jo projam israhdijahš, ka peemineo personu pulkā eewehrojami leelu swaru baidija ishtenais students Michails Trigowa un Laurijas gubernas, Feodosijas aprinka semneekš Andrejs Iwanowš Schelebowš, kuru jau melleja 18. nowbr. 1879. g. Felaterinoflawas gubernā pee Aleksandrowskās dšelszeta stanzijas idaritā atentata deht. Schelebowu kopā ar Trigowu apzeetinaja 27. februari Eshatschewa namā. Kewska un Karawannojas stuhri.

Kad bij useets Schelebowa dšhwollis, kura tas kopā dšhwoja ar feeweeti, kas fauzahš par Lidiju Antonownu Woinowu, Ijmailowa pulkā 1. rotā Nr. 37-18, sem Nikolaja Iwanowa Slatwinskā wahrda, tad 1. marta rihā — pahri stundās preefch pašstamā breesmu darba, kuzam par upuri krita Deewa meerā dufošā Keisars — to nehma pahrmeklet un tur usgahja daschadus aparatus, kas dereja sprahgštoschu weelu fagatawofchanai, tā ari 4 konsektu-dofes un 1 zufura dofi, kuras atradahš melnās substanzes atlekas, un 2 farkanas laufchuka truhbinas.

Kā leetas pratejs, Michaila artilerijas akademijas Eimiskās laboratorijas preefchneekš, general-majorš Fedorowš, fcho substanzī atfina par melno dinamitu un peemin. laufchuka truhbinas par lihdsigahm tahm, kuras isleeto, ja grib isgatawot wehlah aprakstītās sprahgštoschās bundschās. Konsektu dofes, pehz generala Fedorowa domahm, wareja buht bijis lihds 2 pudī dinamita.

Apzeetinātā feeweete israhdijahš par muischneegi Sofiju Ewownu Perowku, kuru ari jau melleja deht peedalschahahš pee 19. nowbr. 1879. g. atentata us Keisara Majestetes fwaidito dšhwibu, Maskawas-Kurskās dšelszeta. Pee winas atrada 2. martā 1881. g. drukatas proklamazijas par 1. marta breesmu darbu, 18 eksemplarus no „eksfutiw-romitejas“ un 14 eksemplarus no „Narodnaja Wofas“.

Zaur ismeklechanu peerahdīs, ka 1880. g. junijā Perowka dšhwoja kopā ar kahdu Digu Sipowitšhu, kas teizahš, esot garidneeka meita, bet lihds fchim wehl naw apzeetinata. Kad Sipowitšha, tā stahstija, aibrauzā us Oranienbaumu, tad Schelebowš sem Slatwinskā wahrda eerwizees pee Perowskās, isdodamees par winas brahli.

Veegineeki isteiza, ka Slatwinskis (Schelebowš un Woinowa (Perowka) dšhwojuschī kōti weenlahfchī un bei deenastneekem; Woinowa (Perowka) pate wifu eepirufuse un ehdeenus wahrijufe; wehstules tee nedabujuschī un weefu nepeezchmufchī. Kad 1. marta rihā ismekletaji eerehdni nonahja, tad dšhwollī atrada tufchū.

3) Nikolajs Aleksejewš Sablins un Hefa Mirowa Helfmann.

Schchdi ismekleto, polizijai bija tizis finams, ka Te-

fehchnajās eelā Nr. 5 atronotees tā fauzamais fawehrefchahahš lokals, t. i. mahjollis, kur nošedsneeki fapulzejahš, pahrspreedami fagatawojumus us 1. marta nošegumu; tadeht nakti us 3. martu nehma pahrmeklet peemineatā nama 5. mahjollī. No eekšheenes kahda balšs prakija, ko gribot, us ko ismeklechanas eerehdni darja sinamu, ka nahstufchī, pahrmeklet mahjollī. Mahjollī atklaneja tahdi fchahweeni, feeweetiš aldarija durwis, un eerehdni dewahš eekšhā. Pirmajā istabā pa labai rotai tee eeraudhija ašinainu zilwelu gulam, kas laifam nupat tā bija nofchahwees. Dakteris Panlowš, kuru usaizinaja, tam sneegt palibdsību, isfajija, ka fchis zilwels patš us fewi bija fchahwis un nahwigi bija eewainosees denirds. Nemas wairš neatfchilbdams, nepafstamais turpat nomira pehz ihfa laika. Nama grahmata israhdija, ka wixsch bija dšhwojis kopā ar mineto, tagad apzeetinato feeweeti, tā laulats pahris Fefenko-Nawrozki, ar pakaltaitu paš us tolegiju registratora Iwana Petrowa Fefenko-Nawrozka wahrda.

Pehtijot pehz paschleplawas personas, 1. leibgrenadiru pulkā padpalkawneekš Iwanš Aleksejewš Sablins rahditā fotografijā pašina fawu meefigo brahli, muischneeku Nikolaju Aleksejewu Sablinu, kas 1878. gadā bija isfudis is Maskawas un pahr kuru wezakee no ta laika nebija dabujuschī nekahdu sinu.

Seeweete, kuru apzeetinaja fchim fawehrefchahahš lokala, israhdijahš par Mofiras pilfchahs maspilfoni Hefu Mirowu Helfmann. Ari wira apleezinaja, ka nepafstamais, kas ar wira kopā sem Fefenko-Nawrozka wahrda dšhwojis un patš nofchahwees, teefcham bijis Nikolajs Aleksejewš Sablins.

Is fadabuteem peerahdijumeem redsamš, ka minetais Sablins 1873. un 1874. g. peederejis dumpigai fabeedribai, kura bija zehlfusees Maskawā, nodarbodamees tur un Jaroslawas gubernā ar dumpigu rakstu isplatifchanu laufchu starpā, kopā ar dumpineekem Nikolaju Morosowu un Iwanfchinu — Pifarewu, kas fchim brihscham wehl sinajuschī paslehptees. 1874. g. Sablins aijzeloja ahšemēs 1875. g. martā wixsch kopā ar Morosowu atfah atgreesahš atpafak Kreewijā, bet Sibaltu robeschu meestā kluwa apzeetinats. Wiram bija Pruhfchu pafe us Fridricha Weifmaza wahrda. Walboschā fenata ihpafchā nodalas teefa wira aifina par wainigu, ka isplatijis dumpigus rakstus, peederejis fšepeni dumpigai beedribai un sinajis winas nošedsnigos zenteenus; wira noteefaja; bet eewehrodama daschadus atweeglinafchanas apstahklus wira un wira beedru nošegumam, par peem. wira jaunibu, ilgo ismeklechanu, u. z., fenata teefa nospreeda, nodot Keisara schchlahstibat, lai fodu eekfkatitu par jau nozeestu. Scho luhgumu Deewa meerā dufošā Keisars Wišschehligi apstiprinaja.

Sawehrefchahahš lokala usgahja daschadas leetas, kas tainā fakarā stahweja ar 1. marta breesmu darbu. Scho leetu starpā pehz leetas prateju spreeduma, jo leelaks swars fchahdahm: 1) 2 sprahgštoschahm bundschahm, kuras, zaur fweefchahu peefidamahš, ekplodeere; winas pastahw is fchahra traufā, kura, pehz generalmajora Fedorowa plafchā isflaidrojuma un simejuma, atronahš wefels faspahrdams aparats, kas fahstahw is daschadeem, fakarā stahwofcheem lahdirneem, kures ir daschadas sprahgštoschās weelas: a) fehra fshahbumš, b) Bertoleta fahls, zufura un Antimona maifjumš, c) sprahgštoschās fudrabs un d) nitroglijerina pildis pirofilins. Zaur fatrizinaschanu, waj peefschahu rada dširfšeli, kas zaur peemineo lahdiru noklufhī sprahgštoschā fudraba un lampara sprahgštoschā beesumā; fchim sprahgštoschajam beesumam ir 6 reiš leelaks fšehls, nekā pulwerim. Weena dala apparata isfrahdata dubullī, lai ekplofija weenumehr waretu notikt, us kuru latru puš ari mestu sprahgštoscho bumbu. 2) retortai preefch kemiskeem ismechginajumeem. 3) stilla bumbai ar fehra fshahbumu. 4) Masam kola priimam (trejmalim), kas pehz leetas prateju domahm bija par muduli faspahrdofcham aparatam. 5) porzelana meeseris, kura fahberfeja Bertoleta fahli. 6) Gabalam papira ar rezepti nupat peemineotam Bertoleta fahls, zufura un antimona maifjumam. 7) Us transparenta kahda otras pufes atrastam simejumam preefch galwanifskās straujas apparata. 8) Peterburgas pilfchahs plahnam ar peefshmehm, kas ihpafchī simejahš us Seemaspili.

9) Otram plahnam, kom par widuzi zemta Michaila manescha un malā Dohrfu eela.

4) Timofejš Michailowš.

Kā apfuhdetais Rifalows isteiza, tita useets kas mahjollis, kura apfuhdeta Helfmann bija dšhwojufe sem Zefifawetas Andrejewnas Nikolajewas wahrda, kopā ar nepafstamū wihru, kas fauzees par Maskawas maspilfoni Andreju Iwanowu Nikolajewu un kas, tā wira teikufe, bijis wiras wihrs.

Nama grahmata israhdija, ka wira teefcham tur dšhwojuschī no 15. septbr. 1880. lihds 17. febr. 1881. Wiri abi dšhwojuschī meerigi un klusu. Wihrs kahdas deenas agrati aibrauzis us Maskawu. Drihs pehz tam ari Nikolajewa (Helfmann) teikufe, ka wira jabrauzot projam, jo wihrs gulot flims Maskawā. Wira pahrdewufe wifas mehbeles un atstahjufe dšhwollī, lihdsparemdama tifoī zela somu, 2. marta rihā. Kad Tefehchnajās eelā pahrmekleja mineto dšhwollī, tad tur atstahja polizijas eerehdnūs ar nofazijumu, apzeetinot kairu, kas pahrmekleta dšhwollī nonahktu. Drihs nonahja jaunš zilwels, kas ar tita apzeetinats. Kad wira gribeja iskratit, wixsch iswilla rewolweru un 6 reises is ta isfchahwa us polizijas eerehdneem, grehti eewainodams polizejas saldatu Jefinu Denifowu labajā wehdera pufē un pristawa palihgu Sluzki kruhtis, aiskardams labos plauschus. Nepafstamū pretineeku fahschja un noweda Peterburgas pilfchahs gubernatora walde, kur tas israhdijahš par semneeku Timofeju Michailowu, is Gawrilkawas fahdschas. Iwanowas walstī, Sitshemas aprinki, Smolenskās gubernā.

Pee Michailowa atrada 1 eksemplari Wisaugstakā manifestā no 1. marta 1881. pahr Keisara Majestetes Aleksandra III. usfahpchanu us troni; papihram us otras pufes bija peefshmetas 3 Peterburgas weetas un pee latras ihpafcha stunda, to starpā ari Isakowa konditoreja ar pulstien 4 pehz pusdeenas.

Us fcho aifrahdijumu tad minetā konditoreja 3. martā ap pulstien 4 pehz pusdeenas pahrmekleja wifas tur esofchās personas un apzeetinaja preeftera dehlū, Iwanu Grigorjewu Orlowu, kas usdewahš par maspilfoni Kosstrewu, israhdija us fchi wahrda paš un pee fewis nefaja masu dunzi. Pee wira wehl atrada waldbibai prefiguš rakstus, kas leezinaja no wira nošedsnigās darbofchanahš, un diwas aprakstītās papihra lapas, kuras stahstija pahr semneeku un strahdneeku behdigo stahwollī.

Michailowš atfinahš, ka wixsch tahš bij aprakstijis. Apzeetinātā preeftera dehla Orlowa deht, kas isteizahš, ka peederot pee „sozialdumpigās partijas“, usfahkta ihpafcha ismeklechanā.

5) Mihnes gangis mafajā Dahršu eelā.

Grāfa Mengdena nama (mafahš Dahršu eelās un Kewska prospekta stuhri) dworniki darja polizijai sinamu, ka fchi nama (kura ari atradahš Isakowa konditoreja) feeru bodes ihpafchneekš, semneekš Jewdokims Jermolajewš Kobosews ar fawu feewu Heleni Feodorownu pasudis. Weetigā polizeja pahrmekleja atstahto bodi, atrada tanī semes un daschadus rotamos rihfus un is bodei blakus atrodofchās dšhwojamās istabas mihnes gangi sem mafahš Dahršu eelās. Ismeklechanas rezultats ar leetas prateju palihdsību bija fchahds:

Bodi us galda bija feeri un daschadas simeites, kuru fatwars naw swarigs. Diwās turpat stahwofchās mujās, sem falmeeem un aif feenas kofa odereš atradahš semes. Blakus dšhwollī diwana apafschējā dala ari usgahja semes un pagrabā 9 ar semehm pilditas lastes un 6 flapjus maifus, kures, tā lihahš, semes tita nestas. Wifur eeraudhija rotamos rihfus, urbejus, rotas laternas u. z. Dšhwojamās istabas feenā bija eelaufis zaurums, pa kuru wareja eeklufh semes apafschā israktā, dehtkeem isfistā gangi, pilnigi 2 afu garumā us eelas puš. Zaurumā atrada pudeli ar dubulktromfshabu kafi, kas derigs galwanifskās baterijas pildifchana; baterija pate bija nostahdita turpat kurwī. No baterijas sneedsahš drahtis lihds ganga beigās fagatawotam lahdirnam. Pehz generalmajora Fedorowa spreeduma lahdirnā pašahweja is melnā dinamita (pudu 2), sprahgštoscha fudraba un pirofilina kopā ar nitroglijerinu. Zaur fchahdu eerihfchahu ekplofijai wajadseja isdotees; jo eelas widū buhtu iszhelees trikteris 2 1/2 afis zaurmebrā,

kaš apfahrtjeiš namāš buhtu iſahrdijiš loguš un ſeenaš, tā la greeſti un ſrahtniš buhtu wārejuſhī ſagahſteēš.

Zaur iſmelleſchānu iſrahbdijahš, la tabš abāš perſonaš, kaš ſauzahš par Kobofewu laulatu wahri, 1880. g. deſembri hodi bij iſnomajuſchāš par 1200 rubteem par gadu. Januari 1881. tee eewillahš un atklahja ſeeru weilalu; bet drihſumā apfahrtjeē uſ wizeem tila uſmanigi; jo ne pehž dſihweš, ne pehž abriga iſſtata tee neiſſlatijahš pehž praſteem tirgotajeem. Ar tirgoſchānu tee nodarbojahš neweiſli un tilai ahriḡāš iſliſchānahš pehž. Kobofewš patš, tā liſahš, bija labahš ſahrtāš zilweš un wina ſeewa iſrahbdija eeradumūš, ſahdi nemeħdi buht praſta tirgotaja ſeewai, un naktim wizaš beehi ween nebija mahjāš. Tadeħt ari 28. febr. 1881., uſ pilſehāš gubernatora pawehli, weetigā poliſija, paliḡā ſemdama leetaš praſeju, generalmajoru Mrowiſki, apluhloja Kobofewa hodi, par eemeſti teildama hodi neweſeligo buhwi. Reſultata ne- laħda nebija, tā leezineeli iſſazija, Kobofewš iſlizeēš ſatrubzeēš un bailiḡš. Pehž tam Kobofewi 1. un 2. martā pahrmānuš atklahja dſihwołli, bet 3. martā Kobofewš aiſ- gahja no riħta, bet ſeewa wakarā, un — atpakał wairš neatnahja.

Kobofewu paſe iſrahbdijahš par patakaiſtu, un iħſe- nāiš Zembolimš Zermolajewš Kobofewš dſihwoł Worone- ſchā, no kureeneš taš nekał naw aiſgahjiš. Wehlał iħda- buja, la Kobofewi, eelam nebija uſnehmuſhī min. ſeeru hodi, dſihwołja Newſtaš proſpekta un Zauaš eelaš ſubri Mjanāſjewa meħleeretāš iſſabāš, kur ſaimneeka meita pee wizeem redſeja 100 rubtu gabaluš uſ galda.

Dworniki Miſiſorš Samoiloſw un Miſiſorš Mjanowš iſteja, la Kobofewu hodi naħluſhī taħdi laudiš, kaš iſli- kuſcheēš neuſtiḡami. Tā par peem. Samoiloſw 27. febr. ari pamāniḡš, la 2. zilweſi, winaḡ goram eedami, giħmi aiſklahjuſhī ar aplaħi. Kad kwartāniſk Dmitrijeſw no Samoiloſwa dabujiš ſinat, la weenš no ſcheem, jaunš zil- weſš, ſlaika anguma, uſſahm, eegahjiš pee Kobofeweem, wiaſch tam wehlał gahjiš pakał no hodi libdš Newſta pro- ſpekta un maſahš Dahru eelaš ſubrim, kur jaunāiš zil- weſš paneħmiš ſuhmani, tā ſauzamo liħatſchu, par 1 rbl. liħdāmš braukt uſ Woſneſenſta proſpektu. Šhiš ſuhma- niš ſinaja iſteikt, la nepaħſtamāiš žela tam liḡiš braukt uſ Mmailowa pulku, peeturēt Zaraſowa eelaš ſubri, 3 rubluš 20 kap. par to eedewiš un tad aiſ ſubra paſubdiš.

Šchelabowā weenš no peemineeteem dwornikeem paſina weenu no taħm perſonahm, kuraš 27. febr. bija apmelle- juſchāš Kobofewu; otriš tilai apleezinaja, la eſot tilai libdſiḡš. Tapat ari kwartāniſk Dmitrijeſw un peemine- taiš ſuhmaniš Zimoſeja Miħailowā atrada leelu liħdſigumu ar to perſonu, kuru ſuhmaniš bija nowediš liħdi Mmailowa pulkam un kureſch tur noſudiš.

Šchelabowa dſihwołli 1. martā atraħto leetu ſtarpā uſgahja 4 ripaš ſeera: 2 ripaš Kreemu ſala ſeera ar „G. U. G.“ eeſhmi, 1 ripu Kreemu Holandeeſchu ſeera un 1 ripu Kreemu Iſheſtera ſeera. Kad leetaš praſeji ſchōš ſeeruš ſaliħdſinaja ar Kobofewa hodi ſeeru, tad iſrahbdijahš, la bija weenadi un la ari hodi bija tapat eeſhmetiš ſeērš. (Turpmāł wehli.)

Saimneezibaš nodata.

Deenwiduš-Widſemeš laukſaimneezibaš un wiſpahr- deriḡāš beedribaš ſehdeſchana tila notureta, Riḡā, 1. ap- riſi. Wiſpirmiš pahrrunaja peedſihwojumuš, kaš panahkti no ſpeħziḡu baribaš liħdſeklu leetoſchānahš. Tad pah- ſpreeda laħdu jaunu raſhojumu — kološ rauſi, kaš ſa- gatawoſt taħdam pat noluhkam un lo Hōſlingerera ſirma nodewa preekſch apſlatiſchānahš un pahrbauđiſchānahš. 1 puđš iraid diwreiš til dahrgš tā eelaš rauſhī no liħſehlahm un laſpeħm. Bet ſchint roſhojuma eſot ekaš libdš 13 pro- zentehm, turpretim liħdſchāniḡoš ekaš rauſchōš tilai 2—3 procentēš. Tadeħt ari ſapulze nolehma, nodoto kološ rauſi atdot limiſkai iſmeħḡinaſchānahš ſanḡiḡai, lai tur iſ- mekletu wina baribaš wehrtibu.

Drewa kḡš, no Majozeem, ſiroja pahr laħdaš jaunāš loju-baribaš ſahleš (Symphytum aſperrimum) audſinaſchānahš panahlumū. Šhiš augš eſot wiſpirmiš ſehš kluwiš Kal- lundōš. Šmitš ſemē wiaſch dodot brihnum labu raſchu un lopi to labpraht eħdot, bet to waroł tilai la ſaku baribu iſſeetał, jo ſakaliſto ta ſabirſtoł pawiſkam par pulweri.

Taħtal roħdija ſubdu praktiſki taiħtu ſlaika wehja lukturi, kaš iraid ſaħahdiš pehž ahriemeš kondukteeru wehja lukturu muſtura. Tani atronaš ekaš lampina, kaš war degi 12 ſtundu no weetaš un luktura eedobainā mu- guraš ſeena un beehaiš ſliħpetaiš ſiħliš hōđ aplam ſiħru gaiſmu. Ari ſchō wehja lukturi, kaš wiſeem klaħtuhda- meem labi paħta un kura ženu nomał newar noſault par augſtu, bija atſuħtiḡuſe Hōſlingerera pahrdotawa.

Pahſpreechānahš pahr to, kura pahrlabotu peena loju ſuga wiſderiḡala buhtu ſchejeeneš kłimata, ganibahm un baribaš buħſchānoħm, beſchāubiſchānahš peekrita wairtal Angleru ſugoi; bet aſſina ariđſan Oldenburgeeſchu, Riħ- triſeeſchu un Breitenburgeeſchu ſugu labumūš. Mḡeeſchu

fugu apſihmeja par nederiḡu. Zautajumu, waj zaur paſchu ſugaš ſchirtu audſinaſchānu newaretu iħdabut labu un pa- ſiħwiḡu peena loju ſugu, tā iſſchēħra, la gan ſahdi reri veemeħri eſot uſrahdami, kur no paſchu ſugaš iſaudſinataš labāš peena dewejaš, bet daudi wairat eſot to peedſihwo- jumū, kur atſiħtot atkał atwakał wiš panahlumūš. Tadeħt gala ſpreedumū iſnahja eeſchjeemeš ſugai par ſliktu.

Ahriemeš ſlawenu peena loju ſugaš atihħtiba eſot panahkta pa leelai dałai tilai zaur gadu ſimteru ilḡo no- ſchirtu ſlaku pahroſchānu un deriḡu eħdinaſchānahš wiſli. Weenam paſcham nemuſcham nebuhſchot iħdoteēš no paſchu ſugaš dabut taħduš audſinaſchānahš panahlumūš, tadeħt eſot taš deriḡalaiš pahrot ahriemeš lojuš or paſchu ſugahm. W. Schnafenburga kḡš apſoliḡahš paſiħot beedribai pahr peena wairumu, kaš panahktiš no daſchadu ſugu pahroſchānahš 10 gadu laiķā.

Deiđſam profeſorš G. Thomš kḡš uſchābdija, la eekuſti- nata no wiza preekſchlaſijuma pahr ſemdegeš (ſemeš małkaš) tirgoſchānu, Riḡā literariſki-praktiſka piſſonu ſabeedriba kē- ruſeħš pee darba lai waretu weiḡinat ſelmigali ſchō puš- liħdš palaiſto lauku.

Kahdš wahrdš pahr arkleem.

Kureſch arklis gan buhtu deriḡala, labakš? tā daſchdeem paſchi ſemi un ſawuš draugūš waiḡajam, kađ piſſehā at- braukufhī arklus griham piħkt. Iħpaſchi taħdeem ſemlo- jeem, kaš wehli mał nodarbojuſcheēš ar žitadeem arkleem neka ar teħwu teħwa wezo aħti — peeteel daudi lo galwu goſit. Ejam weenā ſemlopibaš riħlu pahrdotawā, otrā un treſchā un t. l., leetaš katra ſawadaš, bet weenā tiħu- miħā gan wiſaš weenadaš, proti: ſemlopibaš riħlu uſſa- weſchānahš. Bet no tam gudraki nepaleekam; katriš ſawuš uſteiz un ſlawē par weeniḡ labakajeem, bet peedſihwojumi mahja, la tā naw wiš. Kad nu ſemlopiam naw weenala, waj wiaſch labu waj ſliktu, ſehtu waj dahrgu arklū nopeħt, tad — eewehrojot ſchō ſwarigo ſemlopibaš darba riħlu — lai netruħtu weetaš ſemlopibaš laiħraħti pahr ſchō buħ- ſchānu plaſchaki pahrrunāt un ſawuš peedſihwojumūš weenš otram pawehſiit.

Arklū, kaš wiſpahrigi un wiſpufiḡi leetderiḡš buhtu, ne- waram žeret iſgudrot, jo ſemeš daſchadiba pageħr ari winaš apſtrahdaſchānahš riħlu daſchadibu. Zeeta mahla ſeme un weegla ſmitš ſeme katra preekſch ſemiš peepraſa žitadu ap- ſtrahdaſchānu un ſawadu darba riħlu; topat ſtarpiba ap- ſtrahdaſchānahš, kur druwāš laba apakſchgruntiš un atkał kur ſliktu. Pirmā peepraſa dſiku apſtrahdaſchānu, otrā leſnu ar- ſchānu, lai žil neḡil kuptuš augkūš waretum ſagaibdi. Par daſchadu ſemeš iſſtrahdaſchānu jau plaſchu pamahziſchānu dabujam wiſeem paſiħtamā graħmata „Selta graudi“ no Leppewiſchā, tadeħt ſche grihu tilai laħduš wahrdūš — pehž peedſihwojumu atihħchānahš — runat pahr wiſpahrigo, nepezeekſchamo ſemlopibaš darba riħlu, arklū.

Pehž manāš pahrlēezinaſchānahš, ſtarp daſchadeem arkleem, eekem pa dałai pirmo weetu muħſu teħwu teħwu wezaiš „aħtiš“, kađ to, tā wajadſiḡš, iſleeta pahrmānuš ar jau paraſteem diw- jeb weenjuḡga Sweedru arkleem. Wezā paſchu arka daba, apakſchsemi irdināt, iſtrahdaš deriḡa it iħpaſchi

- a) pee ſahrtāſchānahš, kađ ſeme pirmo reiſ ar diwjuḡgu arklū labi iſarta;
- b) pee wafareja ſehklaš eeſtrahdaſchānahš, kađ deħt lee- ſaš aramaš ſemeš, nedriħkt jeb nedroſchi ſehllu ar eeſtira- toru eeſtrahdat un
- d) pee ſartupeku ſtaħdiſchānahš, kura ſinā libdš ſchim wehli neweēš arklis naw paſiħtamāš, kaš ar wezo aħti waretu liħdſinateēš un kur wina tadeħt iſleeta ar labako ſelmi. Pee ſahrtāſchānahš, lai gan wiaſch ſemi loti labi iſſtrahdā — tomeħr pee mał ſchirtibaš ſchaurāš wagaš deħt, ſaimneezibaš kur mał darba ſpeħla, naw iħti eewehlejanāš.

Otro weetu eekem maſaiš Sweedru eħrgla arklis jeb „buziſch“; til janōſchelo, la buziſch jau daſchuš gaduš bija til „buziſch“ pehž wahrdā un iſſata, bet ne pehž dabāš, kaħdš wina originalš iſ Sweedrijaš muma tila paſiħtamāš. Tadeħt laiſam Kurjeme, kaš ſemlopibaš ſinā ahraki atihħtiḡahš, kur pehžal pirmajeem originala buzi- neem liħdſiḡuš arklus wairš nedabuja, bet wina weeta tilai patakaiſtuš, nederiḡuš un loti neſiħruš — to driħt at- meta un wina weeta tagad pa leelakai dałai ar ſelmi iſ- leeta Sweedru diwjuḡgu arklus; iħpaſchi taħdōš apgabalōš, kur ſemeš iħpaſchiba arlauj dſiku arſchānu. Weegla ſmitš ſemē un taħdōš apgabalōš, kur druwu apakſchgruntiš dſiku arſchānu neatwehli, „buziſch“ ir un paħiſ arween taš deri- ḡalaiš arklis. Wiđſeme, kur pa dałai nule ſemlopi ſahli wairat uſ augſchu raħpteēš, maſaiš „buziſch“ ir gandrihš weeniḡaiš arklis, lo liħdſāš wezajam aħkam“ iſleeto tilpat mahju tā muſchu laukſaimneezibaš. Wiđſemeš apakſch- gruntiš pa leelakai dałai ir taħda, kaš dſiku arſchānu ne- paneſh, tadeħt małaiš eħrgla arklis tur gan paħiſ tā deri- ḡalaiš arklis wehli uſ preekſchdeenam, kađ tilai wina taħdu pahrdōſchānahš weħhš, kaħdš wina „originalš“ bija un laħdu beidſamajā laiķā atkał atradaħm pahrdōſchānahš, Graħmana kḡa leħgeri, Riḡā. Treſchō weetu eekem Swee- dru diwjuḡgu arklis, waj nu ar ſoka waj ar dſeliš diħſeli.

№ 9 arklis ir diwjuḡgu, ar ſlaiku kermeni, garu ſliħpu weħrtuwi un kallaš dſeliš diħſeli. № 5 ari iraid diwjuḡgu arklis ar taħdu paſchu ſtaħwu, bet ar ſoka diħſeli un ar druſku ſtaħwaku weħrtuwi, kaš arot ſemi drupina. Šchee abi arklis loti deriḡi pee dſiſaš arſchānahš un ſiħpuma deħt eewehlejami pee zeetaš maħtu ſemeš un pee pleħfuma uſpleħ- ſchānahš. Sawa ſlaika ſtaħwa deħt tee ſiḡuš maſał ap- gruhkina neka uſſatōt buhtu jadomā. Ar leelako ſelmi to iſleeto taħdā ſemē, kur apakſchgruntiš labala par wirſejo aramo ſahrtu; zaur dſiku arſchānu apakſchsemi uſweł wirſā un tā wiſu aramo ſahrtu leeliſlam pahrlabo, zaur lo ſem- loju puhleš ar kuptu plauju teel baḡatigi atihħdſinataš. Atronahš wehli žiti weenjuḡgu arklis, ahriemeš un eeſchjeemeš ſabrilati, kuruš pahrdōſchānahš peedahwā daſch daſchadūš, ar garu un iħſu kermeni, ar ſlaiku un lauſtu weħrtuwi, iſ iſchuguma un iſ kallaš dſeliš kermeneem; bet kađ beidſot mi- neti arklis preekſch weena ſiḡa druſku par ſinagu, un preekſch diwjeem ſiḡeem par maſu, tee ka taħdi abineeki wiſai naw eewehlejami un laiſam nekał iħpaſchu eewehroſchānu ne- iſpelniſeēš.

(Turpmāł beigaš.)

Pahr kuſchānahš maſchini.

Oribedamš nahloſchu gadu piħkt kuſchānahš maſchini, ar ſiḡeem dſenamū, bet neſinadāmš, no kuruš pahrdotawaš lai peħru, kura labaku waretu dabut, apwaiḡajoš pee teem ſemlojeem, kure jau taħdu ſem eegahdajuſhī. No teem eſmu taħdu walodu dabujiš par atbildi: Graħmana kḡa pahrdotawā ir labakāš, kuł it ſkaidri un neluħt nekaš til ahri. La pee žitahm; lai gan dahrgalaš, bet labakāš. Man til ir eſeku maſchine no Graħmana; dahrga gan, bet ari laba. Uſ winaš dałahm atronahš uſ iſſatru weenadā nu- murš; taš iſrahda, la taħdi gabali no ſabritaš iſſtrahdati preekſch weenāš loj-ſaħtaħdiſchānahš. To peeminejiš paſtaħ- ſiſchu ſemlojeem pahr kuſchānahš maſchini, kaš piħta no Zieglera un beedra pahrdotawaš un laħdu peħr Peteriħaleš Brinka grunneekš, Hoſſmana kḡš pahrweda. Riḡā buħdamš no Zieglera noſiḡiſ kuſchānahš — un no Graħmana weħti- ſchānahš maſchini. Abāš top ar futāſiḡeem libdš Zukumam atſwiłpiat; pahrwed mahjāš, ſahli gabaluš kopā ſaħtaħdit. Pee weħriḡamaš maſchinaš atron wiſeem gabaleem weenaduš numuruš, bet no kuſchānahš maſchinaš, neweemaduš; weenam gabalam taħdu, otram atkał žitadu. Taſchu noſiḡiſka iraid un nauda ſamałkata, jaſtaħda kopā un jałul. Bet kudi, neweemadee numuri ſawā ſtarpā ſahli ſriħdteēš, tā jau ſweſcheneeki, gabali no daſchadahm maſchinahm. Tapat notika tā alaſch, kur wairat pagauſtu laudiš kopā ſriħ- daħš, kameħr iſkeħhš kuſchānahš un taħda kuſchānahš ſtarp ſweſcheem arween meħdi buht ſiħwaka, nekā pee weena pagauſta laudim. Tā ari tē, top lozeeki eewainoti, wiſwair- rał galwaš pahriſtaš, kniħpi ar peħrwi apraiḡiti, kameħr weenam pirmajam jaħriht. Kriſi un weenš karewiš pu- ſchu — maſchina apſtaħjahš. Man wehli taħda ſweħra naw, tadeħt newaru til weegli atzereteēš to gabalu noſau- lumūš; ja nemaldoš, tad „toſwerkiš“ taš neweiłliš biḡiš, kureſch pirmāiš no taħdaš ſaburſchānahš ſchliħreēš. Maſchina naw kuſtonš, kureſch labaki no ſweſchadneeziḡaš iħdodaħš, nekā no paſchu ſugaš; bet maſchina ſchō pahroſchānu ne- zeekſch, la top weenā nowiħletš, otrā „ſiħtiſe“ klaht peekipi- nata; nē, ta pageħr tilai paſchu giḡimeš lozeekuš. — Ziegleriš eſot galwojiš par maſchinaš labumu, Hoſſmana kḡš turpretim — ſteepj małtaš gabalu, tā jau taħdu, tam diħwiħa iħdſiſuſe, bahn atpakał. Waj Zieglera ſirma at- miḡuſe žitu preti dodama beł waj ar maſku, neſinu paweh- ſiit, jo ne-ſmu wehlału ſatizeēš ar Brinki. Wehlejamaš gan buhtu, la ir wiaſch patš zaur ſemlopibaš laiħraħtu paſiħtotu, la winaḡ taħtati ar to pluſaš kaiḡi gahjiš; waj puhſchlotajeem buħš laimejeēš apwahrđot, waj ir biḡiš ſhiruḡš jamekē. Til daudi weħtibaš Watera Zura ſla- wai pqr Zieglera un beedra tirgoſchānahš weetu, kuru wiaſch, drauḡ buħdamš, padebeſchōš žehla. — Kuram nu buħš žiḡet? — Warubht, la ir žiteem labāš un ſiħtaš; luħt jau war ta wiſlabakā ari! Bet neweemadi numuri uſ gabaleem gan leezina, la iraid tirgotawaš maina.

Šchwela Kriſchuš.

Anglu eħdeeni.

Franzuſchi gan prot eħdeenuš wiſlabak ſagatawot, bet Angli — wiſlabako materialu preekſch eħdeeneem iſmeklet. Tiſoi Anglu auno žepeti tuwal apluhſodami, meħš redſam, laħdu ſwaru Angliš leel uſ auna dſimunu, ſugu, baribu, ganibohm un ſahleš labumu. Lopi top loti ſahrtigi un ruħwiḡi baerōš, un kađ taš deelgan treħniš, to nedſen wiš, tā žitāš ſemeš meħdi darit, juħdſehm taħtu uſ wiſtehtu, kur taš nonahk it ſatwiḡiſiš, noḡuriš, bet eeleeł ſegtoš miħliđōš ſpendeku (ſederu) ratōš un aiſweł libdš kuſchānahš weetai. Žela galā loju nekauj tuħlin naħ, bet lau- jam pilniḡi atpuħſteēš. Kuſchānu neſdara wiš praſi meef- neeki, bet wiħri, kaš wiſu muħſchu ar to ween ir nodarbo- juſcheēš un ſchāi ſinā leelu iſmanu eeguwiſhī. Weidſot top awenš loti praħtiḡi ſabalitiš un tad galāš gabali wair- tał nedeku ilḡi tiħrā, wehſā kaiķā ſchahweti. Zaur to aſi-

nid un mufluli top daudj trauflaki, bet gala kihmifla fira nebuht nepahrgotahs un zepetis paleef arweenu gahrda.

Anglijā nemeht, tā pee mums, wehfehā, auna un tela gaku mašdā gabalds fadali, lahdi mašahm famlijahm fatru reiš wajadšigi un kuraš tad nedabon nefa zita, tā ismahritu jeb fadefinatu lopu fšleedreklī (fibriinu) ehst, bet fagatawo tuhlin 15 lihds 30 mohrjitu leelu gabalu uš reiši, zaur lo gala ir daudj gahrda un fulainā, nefa pee mums. Kaš no zepfehā pahri paleef, to bauda otrā rihtā brokafit un pat pušdeenā tapat aulftu; bet labaf taffhu ir aulftis labš zepetis, nefa karšis fadefinātis fliktis zepetis. Wafarā ari aulfta gala daudj patihfamāfa, nefa flta.

Tā tad rediam, tā Angli ari kufā turahš pee andeles prinziha un fagatawo leelumā to, lo tilai mašās dakās war apehst. Katrā Anglu mahjā atrodam brangu ehdeenu kambari, kur gairš no ehdeeneem labi atfargats un kuraš daudj reišhu kreetnalas zepfehā atleekas top ušglabataš, nefa muhfu zepfehā. — Kā otris jo eewehrojams Anglu kufāš rafchojums japeemin Beefsteaks (Beef = fagatawota leellopu gala, steak = graufdetume). Preefš tam nem 3/4 zella beesu gurāa (guhšhāš) gabalu, eefahla abas pufes kreetni un aplaifa ar parupjeem pipareem. Tad gaku ušleef uš taršas pannaš, sem kuraš fipra ogļu ugund kwehlo. Pannu kafarš pa preefšhu tapehš, lai galas ofinīs tilai ahrpušē fakrez, bet eefšhufē lai paleef fulaina. Ja gaku ušleef uš aulftiāš pannaš, tad tā lehnām zep, top fihfta un pajaudē fawu gorfhu.

Putnu perektu ispostifšana.

Ka zaur putnu perektu ispostifšanu semtopeem noteef leela fšabde, to nefaš deefgan beeschi newar atgahdinat. Uš fatru kwadrat-juhdsi semes war, zaurmehrā zemet, lihds 10,000 putnu perektu rehkinat. Katrā perektu ir mafalaš isfetri maš putniš, no kureem iflatris ir deenas apehb lihds 15 tabrpiku un kufaišu, tā tad par wifseem kopā 60; tikpat daudj gan apehdihš ari tehws ar mahti. Tā tad zaur iflatru perektu top ir deenas lihds 120 tabrpiku un kufaišu isnihjiniati. Ja nu fšos 120 kufaišus wairo ar 10,000 perektu, tad ifnabhs, ka putni uš fatru kwadrat-juhdsi isnihjina ir deenas 1,200,000 un ir mehnefšus 36 miljoni kufaišu. Zil daudj lapu, seedu un augļu fšee kufaiši neapehstu, ja putni toš neišnahnatu?

Wisapahriga dala.

„Latweefšhu Awifes“ un lahdas Latweefšhu labdaribas beedribas.

„Latweefšhu Awifes“ tiklo pahrwahlfuhs mahjās ir kara pret Kreeweem, fahla greef fawus nekreetnoš sobuš pret Latw. labdaribas beedribahm, un sobo tamdehē fawa fšhi gada 3. num., ka dahšas labdaribas beedribas ušluhlojot balles, teatrus u. t. pr. par fawu darba aplolu, domadamas, ka wiraš fneedsot ar to fawam tuwafam wajadšiba palihdšigu rolu. Tomehr ka tā darot dahšas labdaribas beedribas, tad nebuhtu wiš fmahdejams, tilai janofšehlo, ka pee fšeeem „ifgliftoteem“ preefeem dahšureif deemfšehēl tapat noteef tā frogdš.

Tā iffobojufehš, fin wehl „Latw. Aw.“ redakzija p. v. paštahst lahdu fahstihu: W. draudfes labdaribas beedriba efot fwoinejufe brikwibas fwehtkus un ifrihlojufe teatri un balli, kuraš, tā finams, ari ne-efot truhzis kahrtibas wihrū. — Tomehr lahds wihrs, kaš kahrtibu nepratis zeenit, tapis uš pagafā preefšneeka pawehli feetis un wefšis uš zee-tumu. Zekā, apzeetinatāš fahzis behgt. Wedeji dšinufšees pakaf, nokehrušchi un fweedušchi to no jauna ratdš. Bet wedeji bijufchi druflu eeflušchi — tā domajams, no palahdšifšhanahš — tadehē ne-efot jabrihnahš, ka neišehligi wiršā krichtot, pahrlaufufchi minefam wihrām kahju. Wangeneekš tad fahemihš pehdejoš fpehtus, truhzees augšham un grabhstihis tā Simfons pehš ņohka-kaula; bet par nelaimi fahampis ņohka-kaula weetā ratu lubu, ar lo preefšneekām nomehrojis kreetni muguru.

No wifa tā nu ir flaidri rebjams, zil nizinadami un nekreetni domā un rakfta „Latw. Awifes“ redakzija pahr Latw. labd. beedribahm, nefaš nekaunedamahš, fawa rakfta beigās wehl it newainigi aifbildinatees, ka ne-efot gribejufe aifrikt neweenāš labdaribas beedribas, bet tilai fšhai preefšhā zelt wiraš „ehnāš pufi.“ — Es neišprotu, kahda daliba ir labdaribas beedribai pee kahda wihra, kaš neprot zeenit kahrtibu un fawu rupjibu dehl top fahemihš un wefšis uš zee-tumu. Waj tad tamdehl ir ja-apwaino beedriba?

„Latw. Awifes“ pogahjušha gada 52. num. mehš lafam kahdu fihojumu: ka deewalpošhanas laikā fagliš mehginaja apfagt kahdu no bafniš-laudim; bet taš fawā fešhā pamanija fwefšho rolu un fatwehra fogli zeeiti. Gribedams atfwabinatees, fšhis nu fahla kleeht: „Deg, deg!“ Un tuhliit ari bafnišā ifzehlahš leeli jukumi; wif fpeedahš laulā pa durwim, un leelajā laulāhu druhtinā nofpeeda 8 un eewainoja 30 zilwekus.

Deefin kaš tur buhš tee wainigez pehš „Latw. Aw.“ domahm? Wafnišā pateefšham nē, nedš bafnišlungi pehšmufhu domahm; bet pehš „Latw. Aw.“ logiņas laifam gan. Negribu

tizet, ka Latw. labdaribas beedribas neffhš kahdu kaunu ar pazeetibu. Uš tahdeem neganteem „Latw. Aw.“ joleem, gan newaretu Baltiņas labdaribas beedribas ar ne lo žitu wišlabati atbildet, tā ruhpetees un gahdat ar wifseem fpeh-keem, ka „Latw. Awifes“ teef reiši iffihftas ir Latweefšhu mahjahm un atpeftita Latweefšhu tauta no leetuwena, kaš wiru moza jau 59 gaduš. Pehrkonš.

Maffawā, Swetfšhu mehnefha 5 deenā 1881. gadā.

Dafchadas finas.

No Gelfšemes.

No Rigas. Emil Siegerta lga muflas-institutā, kaš it leelā mehtrā ari no lauzineeku behrneem no Widfemes un Kurfemes top apmelleš, bij peektdeenā, 27. martā fšh, g. atklahš eefamens preefšh I. klafes mahjkeem. Wisapapreefšh direktors E. Siegerta fungs zehla preefšhā ihfu pahrfkatu pahr fšihš mahjibas-estahdes pagahjušha laika darbošhanos. Šho institutu lihds fšhim apmelleju-fchi pawifam 842 mahjekli; no fšeeem ir 47 ir I. klafes pilnigi fagatawoti ifstahjušhees; no wizeem bijufchi ir Rigas — 31. tee žiti ir Widfemes, Kurfemes, dahšahm tahlahm Kreewiņas gubernahm un ir ahrfemehm. No ifstahjušheem fšolneekem tagad 5 lungi ka fšolotaji, muflanti, teatra lojekli darbojāš un 8 kundfes klaweerfšolotajās, operu-dseedatājās, longertu lihdsifpehletajās u. t. pr. pelnahš. Tagad fšho eestahdi apmelle 142 mahjekli, fiarp fšeeem ir 25 brikwifšolneeki. Kad pahrfkatš bija pafneegts, tad fahlahš eefamens, instituta goda-preefšhneezibas un mahjeku wezaku preefšhā. Tila pahrbauditās 8 fšolneezes klaweeru muflā un 1 fšolneekš wijoles un puhšhamā muflā. No pahrbauditeem bija 7 ir Widfemes un 2 ir Kurfemes. Sewifšhu ušflawefšhanu par kreetnu paštahwefšhanu eefamena eepelnijahš Fr. E. lgs (Latweetiš), goda fšolneekš, kaš uš wijoles „F—Dur Romanzi“ no L. v. Beethoven, un eefšh „Coruo“ — ariju no Stradalles fpehleja; tablat goda fšol. G. W. jfde, kaš „Cis—Moll—Sonate“, no L. v. Beethoven, goda-fšolneezje W. Str. jfde, kaš „Capriccio“ par motiwu if opereš „Freifchüh“ no J. Raff un E. Mns. jfde, kaš longerta gabalu no G. M. Weber, Op. 79, fpehleja. Buhtu jawehlohš, ka ir fšha muflas-institutā fawā laikā teefšham ifnahktu ari kreetni Latweefšhu mahjkeeneeki un mahjkeeneezes. E. E. Freudenfelds.

No Rigas. 31. marta wafarā, pulksten 8, atrada Wehmeru eelā, lahda preefšhnamā, manteli, fwahfikus, bif-fas, wefti ar pulkšeni un kehdi, un gomafšas, afnim aptraipitas fwahrfku peedurkneš eebahftas. Kahda kundfe, kaš tā nama augštahšhā dšihwo, wehlatu pahrnahlot, bij pirnā tahš drehbes pamanijufe un breekmigi nobijufehš. Zuhdat laidufchi fiinu neitahē dšihwodamam prištawam, kaš lizis wifu fmalti ismeklet; bet nefa wairaf neatrodot wifseem palika neišprotams tā un tadehē tur tahš drehbes eetikufšas.

Pehš dabuja fināt, ka tahš pafšas deenas nowalare, pulksten 6. ufeetš pilfehthas ganibu grahwi lihēis, kam bij kahjās lihds zeeem deefgan mahjkligi noxemtās un galwa lihds plezjeem nogreesta. Nogreestoš lojeklus newareja ufeet. Bij domajams, ka fiarp dabuto lihēi un atraftahm dreh-behm wajadsetu buht kahdam faharam. Wehlat ifrahbijahš, ka tahds eedomš nebij nepareifš. Polizijas fiingrai pakaf mellefšhanai nahja palihgā atwakinatā faldata Nikita Anifejewa Janufšewoška peemeldejums 2. aprili, ka wira brahlis Parftrijs, kaš eefšh-pilfehthā ar wiru kopā dšihwoja, efot paludis. Atrahftahš drehbes pafina Nikita par fawa brahla ufwalku, to taš pehdejā laikā efot walfajis; wifšh aridfan ušfihmeja atrafto rumpi no lahdas wezas rehteš, kaš bij eeraugama pee kreifahš kahjās leela. Bet tā buhšhana, ka wifšh 31. martā, pulksti. 3. pehš pušdeenāš fawu brahli pehdigo reiš efot redfejis uš eelaš, un pulksti. 6. jau wira lihēis bij ufeetš. fagehla polizijai kaunāš domāš pret wiru, tā tā wira to eeflatija par wajadšibu, zemt fmalli pahrmeklet abju brahlu kopigo dšihwofli.

Žimelejoš atradahš dahšas fihmes, kaš polizijas fajel-tahš domāš wehl pabalstija, un kaš wehl wifu tureja preefšhā Nikitam, tad wifšh affinahš par wainigu un if-teiza wifu fšho: 30. marta wehlā wafarā efot fiarp wiru un wira brahli ifzehlees fiirdbus, zaur kam tifufchi pee kufšhanahš. Nikita efot fluwis ufwaretš un wifšh dušmāš buhdams fahampis pee rolas efofšho fiirweli un noftiis gar semi fawu brahli. Lai waretu pafleht fawu breek-migo darbu, wifšh tā žemieni efot ar galda nafš fadalijis wairaf dakās, nozirjis otru rihtu diwus maifus, weenā fah-bahfš kahjās, rolas un eefšhāš, aifnefšis uš mefhu, netahē no Mahrtina bafnišas, un tur nofweedis lahda uhdens pelkē, otrā maifā eebahfš rumpi un galwu un nofweedis uš pil-fehlahs ganibahm. Pret wafaru wifšh efot fawa brahla drehbes nolizis minefā preefšhnamā.

Wira ifteifšhana, ka to pehdejās deenāš mozijufe nei-fšalamo nofchelošhana un ka wifšh tuwu bijis breek-migai ifmifešhanai, teef zaur wira ar nofchelošhanu pilnu atfifšhanos apfiirinata. Tikai fawu wezaku, brahlu un mahfu labad wifšh efot gribejis apfleht fawu nofeegumu.

Parftrijs Janufšewoškis bijis taj wezumā no 29 ga-

deem un efot nodarbojees ar tirgošhanāš fpekulazijahm un kihmifseem mehginajumeem, ifgatawot fšunfšigu fweefšu. Nikita, 27 gaduš wejš un nodeenejis fawu deenāfā laiku, aridfan efot preefhees tirgošhanai un jau labu laiku lahda fšhejeenes kolonial pretfšhu pahrdotawā bijis par komiju. Ubi iraid dšimufchi Witebfšas gubernā, kur wehl tagad dšihwo wiru peederigee.

Zelgawā, 3. aprili, pušdeenā. Keelupē leduš fajelš. Uhdens fajehlees 5 pehdas 9 jolluš. Sefideen leduš ifgahja.

No Ruffas. Šhi seema iraid gan neredseti fiipra un ilga. Katru gadu ap 25. martu fneegš waj nu fiipri kuhst jeb jau iraid nolufšs, bet fšogad taš nefaš wehl nedoma no ifbeigšhanahš, lai gan jau 16. martā dširdejahm žibruliti. J. Treiers.

Latweefšhu deputazija dabujufe no eefšhleetu minifera lga, general-adjutanta grafa Loris - Melikowa fšahdu, 28. martā fšh, g. sem Nr. 1353 laiftu rakftu:

„Keifara Mafestete, uš manu wišpadewigako preefšhā fahdifišhanu pahr Widfemes un Kurfemes Latweefšhu beedribu un pagafu adrefē, par wiru wišufstizigako juhtu iffagifšhanu, ir Wišaugftati pawehlejis: minetahm beedribahm un pagafiteem un wiru pilnwareem, kaš abraufufchi uš Peterburgu, preefšh goda parahdifišhanāš Deewa meerā dufofšā Keifara Alefandra II. pihfškeem, iffagit patejibu par no wizeem parahditahm juhtahm. Par tabdu Wišaugftatu fšehloftibu top Widfemes un Kurfemes Latweefšhu beedribahm un pagafiteem zaur fšho finams daritš.“

Latweefšhu beedribu un pagafu adrefe, kaš Keifara Mafestetei zaur eefšhleetu minifri pafneegta, fšan tā:

Keifariška Mafestete,

Augftais Kungs un Keifars.

Dflku behdu fagrauftahm fiirdim pee Tawa augfta trona, Wišufcheligais Kungs, tuwojamees, Widfemes un Kurfemes Latweefšhu mahrdā leezinat no Latweefšhu tautas neišfalamo fšumju un nefšahubigahš padewibas juhfmahm.

Pahlā nahwe atnehma tā wifahm Kreewiņas tautahm, tā Latweefšheem neween Waldineeku, bet Tehwu, Gahdneeku un Sargu.

Kā fšehlabu waimanas, breekmiga wehšis fšrehja no pilfehthahm uš pilfehthahm, no mahjahir uš mahjahir: „Zars-Atfwabinatajš un Labdaris miris zaur besdeewigu fleplawu nolahdetahm rolahm“ un pildija fiirdis ar neišteizamahm behdahm un ihgnumu. Latweefšhu tauta lihds ar žitahm Tawas Walfšibas tautahm apraud Deewa preefšhā aifgahjušho Semes-Tehwu un zekdš no-metufehš fuhthā fawāš karšas luhgšhanāš Wišufwarena-kam Waldineeku Waldineekam debefis, lai Tas Lewi, muhfu Keifaru, farga un dod Lewim fpehku, fšini gruhthā laikā dahrgahš tehwiņas labklahšhanos, flawu un waru wairot.

Uš Lewi Latweefšhu tauta leef wifāš fawāš zeri-bas, Ef winaš tahds patš fšehligš lungš un gahdigiš tehws, kahds Taws Tehws bijis.

Latweefšhu tauta nekad neišmifšhš, ka til sem Kreewiņas Zahru wifufwarenata fzeptera wiraš aufa labafu deenu rihtš.

Swehredama Lewim ufstiziga balikt lihds beidjam ašns pileenam, Latweefšhu tauta ir pahreleezinata, ka taš ir wiraš fwehtš peenahlumš un mafa patejibas fiirme par leelahm labdaribahm, kuraš wira fahemha no Taweem Tehweem.

Kā robeschneezje pee Baltahš juhrāš peefrafteš, Latweefšhu tauta leef galwu uš tehwu semes robeschu, fargat Lewi, fawu Keifaru un Tehwu, un fargat fawu tehwu semi.

Rigā, 15. martā 1881.

Widfemes un Kurfemes Latweefšhu beedribu un pagafu mahrdā: (Parafsti.)

Wainagš, kuru Latweefšhu deputazija nolika uš Keifara Alefandra II. fahrku, bija wihtš ir lauru lapahm un apfeetš balta fihdā lentu, uš kuraš galeem Kreewu un Latweefšhu walodā bija lafamš: „Sawam neišmifštamam Tehwam un Labdaram, Keifaram Alefandram II., muhšham patejizigee Latweefšhi“. Uš lentes žilpāš krahfojahš fšaišis fudraba A. Pate lente bija pahrwilfta melnu fchru-floru.

Deputazija pahrbrauzā no Peterburgas fwehtdeen puš-deenā. Par wiraš zefofumu un peedfšhwojumeem warbuht mehš fpehšim turmal wehl kahdas fināš pafneegē.

Peterburgā, 3. aprili. „Wald. Wehstnefš“ fiino: Pahrfuhdšibu eefneegfšhanāš laikš no teem uš nahwi nofoditeem nofseedsneekem naw žiis isleetatš. Rifalows un Michailowš eefneedja fšehlafšibas luhgumuš. Teefa fpreeda, ka tahdā breekmiga nofeegumā fšehlafšibas luhgumi atfahjami ne-eewehroti, bet tomehr eefneedsami Keifara Mafestetei. Keifara atbilde flaneja: Darums, ka senata teefa nofpreedufe. Tadehl wifš noteefatee pehš fpreeduma pakazani. Bet Helmannes pahahfšhana, tadehl ka tā gruhthā, ida-rama pehš dšembefšhanāš. Celāš peefšiti fiiojumi, ka Keifara fleplawas peektdeen, 3. aprili, pulksten 9 pahahrti.

Peterburgā, 3. aprīlī. Koseedsneeku patarščana Semenowa plaži pulstien 10 nobeigta. Michailowam divi reises epreekšč pabrtrubla striki. Kabrtiba netika trauzeta, lai gan pa eelahm un patarščanas weeta bij toti daudš kausču.

Peterburgā, 4. aprīlī. "Poradok" sīro: Wakar uniwersitētes teefas preekščehdetajs pafludinaja teefas spēredumu pahr ščejeenes uniwersitētes 200 studenteem, kuri bij pahrtahpufchi winaš lītumus. Nospreeda, wainigods fčhkt dakās pehž fenatās usweščanahš un isturesčanahš; pehž ta fods: 18 pawīkam isslehgiti, 71 dabun 3—4 deenas zētumu un ja wehl reis ta isturetōš, tiks isslehgiti, 100 dabun israhščanu un 15 attaimoti.

Češčsleetu ministērs ir dabujis 110 rāstiu un telegramu, kuredš daščadabš korporāzijas, beedribas un personas Keisara Maještetei īsfata fawas wīstuzīgagalahš padewibas juhtas.

Peterburgas awīses stahša pahr daščadabm gaidamāmh pahrgrōšščanahm augstādōš wāstīsamatōš. Grafs Boris-Mekilowš gribot atkabhpees un wina weeta par eeščleetu ministri nahščot grafs Čuwalowš. Generaladjuvants grafs Woronzowš dabuščot Keisara galma ministra weetu. Aščakowš, paščstamais flawofils, tapščot eezeltš par tautas argaīfmoščanas ministera palihgu. Polizijas departamenta direktors, barans Belho (1. Welio), tapščot eeščsleetu ministra tresčais palihgs. Saščlimušču generala Kaufmana weeta nahščot generalis Stobelewš par Turkestanas generalgubernatoru. Waj fčhīm runahm kahds pamatš, to laikam jau drihjumā dabuščim dširdet.

Mastawas uniwersitēte ir atkal studentu nemeeri bijušči. Studenti 31. martā bija jaunā anatomikā fanahkušči us fapulzi, jebču gan tahdu fapulšču turesčana nesēn zaur žirkularu bija aīšleegta. Uniwersitētes waldbiba wīnūs ufaizinaja, eet projam; bet tee to nedarija. Bija jafauz polizija palihgā. Polizija aplenza namu un usraščija wīfu klahtefōščo studentu wahrdus. — Ta leeta tapščot nodota uniwersitētes teefai.

No ahrsemehm.

Franzija. Printščha Petera Bonaparta behres notika pirmdeen Wersaljā. Familijas galwa, prinziš Čheromš Napoleons, patš nebij atnahziš, bet bij atsuhtijis weetneeku. Us behrehm bij eeradufšees: Printščha Čheroma Napoleona mahfa, prinzeše Matilda, Paduas herzogs, Kafarakš un dasči žiti bonapartišu partijas wadori. Weena lahjneeku rota, pawadidama, tam parahdija godu.

Tautas weetneeku fapulzē no radikaleem tika aīšlustinatš Tunīšes jautajums. Radikali, kas usbruh latram waldbibas folim, ari fčhoreiš nebij meerā ar nodomato ešpediziju pret Krumireem. Bet weetneeku fapulze ar 339 pret 131 balš īsfazija ministērijai fčhāf sīrā pitnu uštizibu.

Austrija. Polu grafs Storchenkis ī Galizijas laidis Kreewu awīsei wehšuli, kura tas pretojohš sīnai, ka Polu tautas weetneeki Austreešču tautas weetneeku fapulzē

neustahwufchi toreisējam wihžpresidentam Smolka runat noschloščanas wahrdus par Keisara Aleksandra II. nahwi. Par fcho leetu nekahda epreekščerja faruza nenotifufe. Kad preekšč diweem gadeem notifufe Nobilita usbrufščana pret Wahžu Keisaru Wilhelmu, toreisējs Austreešču weetneeku fapulzes presidents Rehbauers gan ešot patš us fawu galwu beš epreekščerjas norunafšanas īsfazijis noschloščanas wahrdus, bet ar to wīsaugstafā weeta nemas ne-efot bijušči meerā, tadehļ ka Austreešču weetneeku fapulze ne-efot ta eestahde, kurai Austrija peenahlotees aīšlustinat starytautiflus jautajumus, jo preekšč tam pastabwot tā fahltahš delegāzijas, kas eezeltas til pat no Austreešču, kā ari no Unguru parlamenta. Toreiš Poli ne-efot nedš protesteerjušči, nedš atkabhjušči sahli, un to wīai ari fčhoreiš buhtu darijušči; jo to tal Pōleem ari nīnkofais eenaideeš nēwarot pahrmēš, ta wīai fajuštu pret Pruhšiju leelaku draudšibu nekā pret Kreewiju.

Italija. Ministru kribse, ka leekahš, neatnešhš ne kahdas pahrgrōšščanas. Gaidamā jaunā ministērija pašahweščot gandrīh ī teem pašcheem lozēkeem, kā wezā. Tīl ween ministru preekščneekš Karoli buhš atkabhpees. Wina weeta par ministru preekščneeku laikam buhš Depretis, kas jau fenal pahri reišas bijis fčhāf amatā un kas ari bij pehdejohš Karoli ministērijas lozēkīš. Tā tad fčhoreiš no jaunahš ministērijas buhš fakams tas patš, ko wareja fagit pee latros ministru pahrgrōšščanahš, proti, ka ir tee pašči wehšči žitā kuliē. Nedšams, ka Italijas waldbiba negrib eedroščinatees, Franzijai Tunīšes jautajumā sīhtees zētati preti. Karsč pret Franziju Italeščheem ari warbuht nebuhtu pa prahtam. Wīai nēmaf naw apradufchi ar tahda kara domahm, turpretim tee eeradufchi Franzuščus eeklatit par faweem draugeem. Wīas Italešču kara domas jau daudš gadu greešufchahš pret Austriju. Kāru pret Austriju waretu latra ministērija drošči eefahlt: tautas leelīstais wairums to ar gawileščanu apweīzinatu; jo tahdu kare Italešči eeradufitu par fwehtu, patriotifku leetu, tadehļ, ka wīa mehriš buhtu atfwabināt Italešču semes gabalu no Wahž-Austreešču wīrdwaldbibas. Bet karsč pret Franziju Italeščheem ī leekahš ehmotōš, nelahš, it kā brahlu karsč un preekšč tahda tee nēwaretu fakarētees. Pee tam āri Tunīšes jautajums leelakai tautas balai fweščš un maf faprotamš. War gan buht, ka Italešču domas fčhāf sīrā pahrgrōšsahš drufku, kad Franzušči fahls Tunīš fēw peefawinat, bet fčhīm bīhščam no Italijas waldbibas nelahda duhščiga īsturesčanahš pret Franziju naw gaidama.

Greekija. Waldbiba peenehmufe peedahwato jauno Turku robešču, bet til ar sinamu nofazijumu, kas galā tomehr draude īzelt leelakus jukumus. Greekija pagehr, ka leelwalstis uskēmtōš galwofčhanu, ka Porta kahdā nofazitā laikā patees atdos tos zaur jauno robešču Greekijai pēščkirtōš semes gabalus. Kad leelwalstis tahdu galwofčhanu uskēmtōš, wīahm nahktōš spērt pret Turciju pēšpēščanahš folus, ja fchi fawa apfolijuma īpildīščanu pahraf wīlzinatu. Un dasčas leelwalstis no nekahdeem pēšpē-

ščanahš folēem pret Turciju negrib dširdet. Tadehļ wehl jafchaubahš, waj leelwalstis gribešs uskēmtēes to no Greekijas pagebreto galwofčhanu. Un ka Turzija beš kahš ne pehdas ne-atdos ar labu, faut gan ta to fūtreiš buhtu folijufe, to latros pareš. Bet ja nu ari Greekijai pēščkirtēte semes gabali tai no Portas galā patees tiktu nodoti, naw tizams, ka tee no Greekieem apdšhwotee semes gabali, kas atkabhti sem Turku wīrdwaldbibas, palīš meerā. Tāpat ari Bulgaru zensčanahš pehž tautas faweenofčanahš eet us preekšču, un wīš tas war til nowestī pee jautajuma īščkīščanahš zaur eerofšheem. Jaunahš robeščas peedahwafšana ir tīlai jaunš nowīlzinafšanas līdšēkīš, kas melle jautajuma galigo īščkīščanū wehl us īhfu laiku atīkt, faut ari tīl us fahdeem mehneščheem. Paščai leetai tas nēwar līdšēt.

Turzija. Porta fahlfufe spērt zētakus folus pret Albaneščheem. Kā finams, Albanešči jau ilgu laiku zensčahš panahkt tahdu pat pahstahwību un pašwaldbību, kahda tagad Bulgareem. Porta to negrib atwehlet un Albanešči bešči draudejušči ar dumpi. Dašču reiš ari fče un te maf nemeeri īzehlufšees, bet leelafa dumpija līdšī fčhīm naw bijis. Leelaku dumpi gaida tā bīhdi, kad buhtu īzehlēes Greeku Turku karsč. Porta to leekahš fahēhgufe un tadehļ tagad fwehrufe folus, Albaneščus fawaldit pee laika. Wīa lītufe Iskībā fapulzet 6000 saldatu un tad pēepēšči fāxemt zēti tureenes Albanešču wadonūs, tā pulkā Zafchar beju, kas Portai darija doudš eesībās. Apzēetinatee tuhtit nowēti us Saloniki, ahrpus Albanijas. Bet rahdahš, ka fchee zētee loki Portai neatnešhš fwehtību. Jau sīro, ka Seemel Albanijas wadori Prīfendā, Skutari un žitās pilfehātās, bīhdamees, ka drihjumā ari wīai nekītu apzēetinati, fahēhufšees us dumpi, 15.000 Albanešči ešot jau demufšees pret Ašlupu. Kur stahw Derwīščs pašča ar Turku kara spēhfu. Waj fchi sīra itin pareisa, gan wehl nēwar teikt, jo no tureenes apgabaleem jau dasčkahrt nahlfuščas nedibinatās jeb paleelinatās sīnas.

Turzija. Semes trihžefčhana Čhiofā pirmdeenas wakarā atkal atjaunojufchš. Norika loki sīpri grubdeeni, kas wīlkahš 3 līdšī 4 sekundes un atkal padarija leelu postu.

Wīdus-Asija. Ahrsemes awīses sīro, ka Kreewi želā us Merwi bijušči uštāījušči masuš zētōkfnīščus, no lūzeem wīstahlafais fāuzes Naru-Asīfars. Čhīs tizis no Merwas Zekīnžeem eeslehgīš, un tā ka tahluma dehļ pa tukfneščheem un fneega lauleem bariba teem netifufe pēteekamā mehriš peewešta, zētōkfnītis zaur badu tizis pēšpēšči, padotees Zekīnžeem. Wīa saldatu pulzīšč tizis no Zekīnžeem pa balai apfautš, pa balai nowēstī us Merwi. Zekīnži mehdiš fawus wangēneekus waj nu apfaut, waj pahrdot par wehrgeem. Ja fchi sīra pareisa, tad gandrīh buhtu gaidama jauna ešpedizija pret Merwi. Bet waj ta notīktu fčhīnī gadā, to nēwar fagit, tadehļ ka Kreewijai fčhāf gadā warbuht stahw preekščā dasču žitu swarīgu jautajumu, īhpafchi Balkanu pušfalas jukumu īščkīščana.

Atbildīgs redaktors: Stabta Juhliš. No žentures atwehlets. Rīgā, 8. aprīlī 1881.

Sludinājumi.

Baltijas Semkopis
no 1. aprīlī
līdš gada beigahm ir dabujams
par 2 rubl. 50 kop.
Birmee nummuri no 1 fahkot
wehl dabujami.

Kad tas Čhrgtu pīšmūščas pagasta Kalna Wēn pusmahjas fainneekš Andreewš Karpa ir miris, tad top no fchahš pagasta-teefas wīš, kureem no Andreewa Karpa kahdas praščšanas buhtu, un kuri tam to parahdā palīfufchi, ufaizinati, līdš 4. jūlijam f. g. fchi pēteektēes, jo wehlatu nēweens wārs nekīš peenēmts, bet ar parahdu fšhepejeem lītumīgi īdarīs.

Čhrgtu pīšmūščas pagasta-teefā, 7. martā 1881.
Preekščehdetajs: W. Jagar.
Strīhwēris: G. Fšhūibe.

Birmā Kreewu
uguns-āpdroščinafšanas
beedriba,
dibinata 1827. gadā.
Agenti:
H. Bolsmann,
Moris Rolland,
R. W. Müller,
B. D. Gufslawfky,
Eduard Dabbert.

Stolas grahmatas
dasčdaschadas peedahwa Puhžīšču Gederta un beedra grahm. pahrdotawa, Ahr-Nīgas Kalku eelā, 14. num.



Gatawus, pehž jaunafas modes rahtūs federu-wahgus, ta ari tola darbu ween preekšč teem, pahrdob Behšis stellmach ermeīfērs.
A. Weinhardts.



„Bakera“
Anglu wehtijamāš-maščinas, Amerikas wehtijamāš-mašč., tā ari eefetu-maščinas, no wīfabahm konstruīfahm un leelumēem pahrdob
Biegler un beedris,
Kartowā Zefat, propš. Nr. 22, Rīgā, pilš. Kalku-eelā Nr. 6, Reepajā, Beelajā eelā Nr. 6.

P. van Dyka pehžnahzeji,
Rīgā, Smīlšču-eelā.
Claytona Lokomobiles un kuk-mašč.
Pačarda superfošati, augst- un widejgr. ar pēšolita labuma apgalwofčhanu, — tā kā ari kālī-mēhšli, augstgr. kaulu mīkti un wīfadas žitas lauffaimneezības maščinas un rīhī.



F. W. Grabmann, Rīgā,
eepretim Zēlgawas un Zukumas bahnušim.
Arktī, arktu daikti, fēhjamāš un plānjamāš-maščinas. Ar rotahm un gevelī dīenamāš īstamāš-maščinas. Garreta lokomobiles un tukamāš-maščinas, kas īhwoščī weenlahfēhī lobi tāhtās un daudš wātrahdā; us Parīses wafaulēs īstahdi tahš ar 2 sēta medakahm kronetās.
Superfošati, augst- un wīdus-grahdīgi, ar pēšolita labuma apgalwofčhanu.

Jaunas grahmatas.
1. Wadonš rakšēnōš, tautas stolahm, fahstahdijis J. Kalnīšč. Makšā 30 kop.
2. Putu-pufchītis us Keisara Aleksandra II. tawa. Sagesējis Lappas Wahrtīšč. Makšā 10 kop.
Dabujamas Puhžīšču Gederta un beedra grahmatu bodē, Rīgā.

Masa mahjina
ar ehreģi un 5 pūhra weetahm dahra femēš irahd pahrdodama no bīhwas rotas par 1400 rubl. Japeepača Balt Semf. administrāzija, Ahr-Nīgas Kalku eelā Nr. 14.

Jaunas grahmatas.
Patlahm īnahza Puhžīšču Gederta un beedra apgabībā, Rīgā:
1. Sēta femēekš, fkatu luga 4 zehlēnōš no Jaunēm-Bodnēeta. Makšā 50 kop.
2. Akreētīnī behrnī, stahšis no Wensku Čwarta. Makšā 25 kop.
3. Gufš un Rīhūna. Stahšis no R. M. (Treščā druta). Makšā 8 kop.
4. Zīgš Mofes, ar pīlnīgahm dšedafšanas notehm (otra druta). Makšā 35 kop.
5. Mīhleštības un mīhleštības gaudu dšefmas, no Lappas Wahrtina. 1. data. (4. druta.) M. 20 kop. Beš tam mūhfu grahmatu pahrdotawā dabujamas:
1) Морекоя оловяны. (Zuhreēzības wahrdnīza no Čhr. Waldemara). Wāhndōš wāhšōš eefčhūhta, makšā 2 rublī.
2) Justus un Qwīfa, Wīdšemes teita, Makšā 5 kop.

Aleju laftas, ffruhwīstīkus, ratu fmehri, arklus, wīfadas naglas, logu glahjes, logu un durwju enges, atfšehgāš, portlandes zementi pahrdob lēhī Rīgā, Peterb. Ahr-Nīgā Kalku eelā Nr. 16.
Sander Martinsohn.